

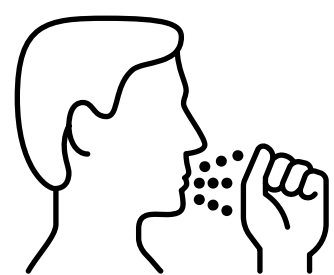
A photograph showing a young woman with long brown hair smiling warmly at a baby. An older woman with short white hair and glasses is also smiling and looking towards the baby. They are outdoors in a bright, sunny setting with autumn foliage in the background. The image is partially obscured by a white diagonal shape on the left side.

Infekce a jejich prevence

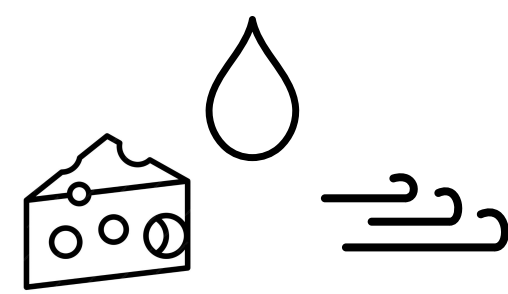
Infekční onemocnění mohou mít mírný průběh, ale také mohou vést k vážným akutním i dlouhodobým komplikacím či končit až fatálně. Víte, že preventivními opatřeními můžete pomoci snížit rizika a dopady mnohých infekcí?

Infekční onemocnění

Jde o onemocnění způsobená různými mikroorganismy (jako jsou viry, bakterie, plísně). Tyto choroboplodné zárodky se dostanou do organismu, začnou se množit a způsobí projevy infekce.

Mohou být přenosná a nákaza se tak šíří z člověka na člověka.

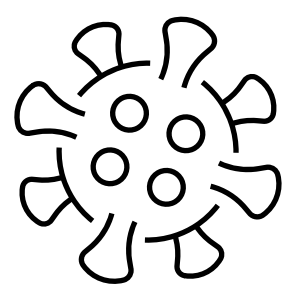

Mikroorganismy mohou být také šířeny vzduchem, vodou, potravinami nebo půdou.

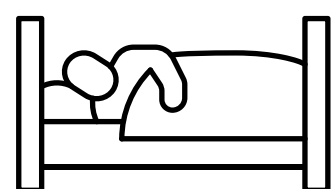

Některé infekce využívají k šíření různých přenašečů (například klíštěte nebo komára) či zvířat a jejich produktů (například mléko a mléčné výrobky).

Níže můžete nalézt popis vybraných infekcí spolu s informacemi k:

Šíření a původcům

Projevům a komplikacím

Skupinám ve zvýšeném riziku

Možnostem léčby a prevence

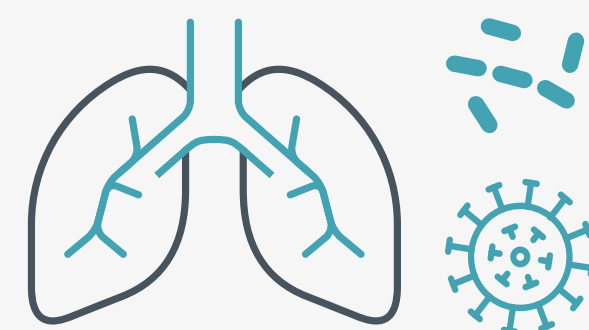
I když jsme si nejspíš každý prošel v životě běžnou infekcí s mírným průběhem, **následky některých infekcí mohou být vážné, dlouhodobé či končit až úmrtím.** Zejména tomu tak může být u osob, které **patří do rizikové skupiny.**

Rizikové skupiny

Infekce se mohou týkat každého z nás. Vybrané skupiny v populaci mohou mít vyšší riziko nákazy či závažného průběhu a komplikací. Vyššímu riziku můžete být vystaveni pro svůj věk, zdravotní stav, užívané léky, zaměstnání, návyky či pouze vlivem oblasti, ve které žijete.

Ptáte se, zda jste právě Vy ve zvýšeném riziku ?

Níže můžete nalézt faktory, které u Vás mohou vést k vyššímu riziku závažného průběhu či nákazy vybranými infekčními chorobami (respirační infekce, meningokokové infekce, klíšťová encefalitida).

Respirační infekce

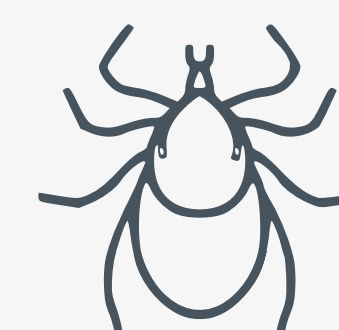
(RSV, COVID-19, chřipka, pneumokokové infekce)

- **Starší osoby**
- **Malé děti, zejména pak kojenci**
- **Předčasně narozené děti**
- **Dlouhodobá onemocnění, jako jsou například:**
 - plicní onemocnění, např. astma, chronická obstrukční plicní nemoc, cystická fibróza
 - srdečně-cévní onemocnění
 - obezita
 - cukrovka
 - chronické onemocnění jater a ledvin
 - neurologické stavy, např. demence, Alzheimerova choroba, epilepsie, cévní mozkové příhody, roztroušená skleróza
- **imunitní systém oslabený nemocí nebo užívanými léky (transplantace, chemoterapie, léky tlumící imunitní systém – např. kortikosteroidy)**
- **těhotenství**
- **zdravotníci (vyšší riziko vystavení infekci)**
- **pracovníci a klienti zařízení sociální péče**

Meningokokové infekce

- **Kojenci a malé děti do 4 let**
- **Adolescenti**
- **Starší osoby (≥ 65 let)**
- **Osoby s chronickým onemocněním nebo léčbou oslabující imunitní systém**
- **Pacienti s porušenou či zaniklou funkcí sleziny**
- **Pacienti po transplantacích**
- **Pacienti s poruchami komplementu**
- **Pacienti po prodělání bakteriální meningitidy nebo sepse**
- **Osoby pobývající ve velkých nebo nových kolektivech**
- **Zdravotníci a laboratorní pracovníci**
- **Cestovatelé do zemí se zvýšeným rizikem**

Klíšťová encefalitida

- **Lidé žijící v endemických oblastech (oblasti s vysokým výskytem klíšťat), za kterou se považuje i Česká republika**
- **Lidé v častějším kontaktu s přírodou**
 - Pracovníci v lesnictví, vodohospodářství a zemědělství
 - Turisté
 - Houbaři
 - Rybáři
 - Chataři
 - Děti a účastníci táborů v přírodě
 - Zaměstnanci rekreačních zařízení
 - Cyklisté, golfisté a podobně
- **Lidé konzumující nepasterizované mléko a mléčné výrobky**

Respirační syncytiální virus (RSV)

RS virus neboli respirační syncytiální virus (RSV) je vysoce **infekční respirační patogen**, který může vyvolat infekce v **horních a dolních dýchacích cestách**. Infekce může nastat jednou ze **2 podskupin RS viru – A či B**. Infekce RSV je **sezónní a objevuje se nejvíce během zimních měsíců**.

Infekce RSV se může snadno šířit kapénkami při blízkém kontaktu, přímým kontaktem nebo prostřednictvím kontaminovaných povrchů s následným dotykem obličeje, a proto je důležitá důsledná hygiena rukou. Totéž platí pro další respirační infekce.

Jaká jsou možná rizika spojená s RSV infekcí?

Příznaky RSV se mohou pohybovat **od mírných příznaků** podobných nachlazení **až po závažné potíže**. Většina osob, které se infikují RSV, se obvykle uzdraví v krátké době, ale **u osob z rizikových skupin** (zejména kojenci do 6 měsíců věku, nedonošené děti, osoby s přidruženými chorobami či starší dospělí) **může RSV vést k závažnému průběhu vyžadujícímu hospitalizaci či až k úmrtí**.

Na léčbu RSV infekcí **neexistuje specifická léčba** a infekce se léčí jen podpůrně. **Klíčovým nástrojem je prevence**, která může být nespecifická (mýt si ruce, nedotýkat se rukama obličeje, zakrývat si nos a ústa při kýchání apod.) nebo specifická (například očkování).

Pokud chcete vědět více informací o onemocnění, jeho rizicích, prevenci nebo léčbě, zeptejte se svého lékaře.

Jaká jsou možná rizika spojená s RSV infekcí?

Příznaky spojené s RSV

infekcí se obvykle **vyvíjejí postupně**.

Mezi obvyklé projevy patří kašel, horečka, rýma, kýchání, ztráta chuti k jídlu a sípání.

U kojenců se mohou objevit

odlišné příznaky: podrážděnost, snížená aktivita, změny v dýchání, obtíže při dýchání či apnoe (nekontrolované zadržení dechu).

U starších dospělých se **po hospitalizaci může snížit jejich soběstačnost** v každodenních činnostech.

Při závažném

průběhu se může

objevit bronchitida (zánět průdušek), **bronchiolitida** (zánět průdušinek) či **zápal plic s obtížemi při dýchání a potřebou hospitalizace**.

Při RSV infekci může dojít ke **zhoršení chronického onemocnění**, jako je chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN), astma či srdeční onemocnění.

CHOPN = chronická obstrukční plicní nemoc
RSV = respirační syncytiální virus

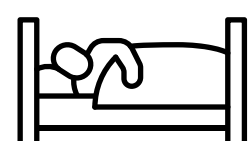
Chřipka

Chřipka je nakažlivé respirační infekční onemocnění. Původcem onemocnění je chřipkový virus. Existuje několik typů chřipkového viru a pro člověka jsou důležité typy A a B, které pravidelně **v zimních měsících způsobují epidemie. Chřipkový virus se rychle mění, a proto je třeba se přeočkovávat každý rok** vakcínou upravenou na aktuální varianty viru.

Příznaky chřipky se obvykle objevují náhle z plného zdraví. Nejčastějšími příznaky jsou horečka, zimnice, bolesti svalů, únava až schvácenost, bolesti hlavy, kašel, bolest v krku, rýma nebo ucpaný nos. Může se vyskytnout zvracení a průjem, které jsou častější u dětí než u dospělých. **Zejména únava a kašel mohou přetrvávat několik týdnů** po odeznění ostatních příznaků.

Jaká jsou možná rizika infekce chřipkou?

Odhaduje se, že ročně chřipka infikuje celosvětově až **1 miliardu osob, vede k až 5 milionům vážných případů a až 650 000 úmrtí. Chřipkou může onemocnět kdokoli** (včetně zdravých lidí) a vážné problémy spojené s chřipkou se mohou objevit v jakémkoliv věku. Zejména u osob patřících do rizikových skupin je vyšší riziko vzniku vážných komplikací.

Infekce chřipkou, i když jen s mírným průběhem, **může vést k absenci** ve škole či práci spolu s ekonomickými dopady.

Komplikací chřipky může být **bakteriální infekce a zápal plic (pneumonie)**, která může vést k hospitalizaci až k úmrtí.

U zranitelných skupin hospitalizovaných s chřipkou je **riziko poklesu soběstačnosti** v denních aktivitách.

Chřipka může vést k dalším závažným komplikacím i mimo dýchací systém, jako je srdeční infarkt, cévní mozková příhoda, zánět srdečního svalu, zánět mozku či zhoršení chronického onemocnění, jako je například cukrovka, astma či srdeční selhání.

Léčba mírného průběhu je zaměřena na tlumení příznaků. Specifická **protivirová léčba vyžaduje časné nasazení** (do 2 dnů) po začátku projevů, což může být v praxi problematické stihnout. **Zásadním přístupem v předcházení onemocnění je prevence**, která může být nespecifická (mýt si ruce, nedotýkat se rukama obličeje, zakrývat si nos a ústa při kýchání apod.) nebo specifická (očkování).

Pokud chcete vědět více informací o onemocnění, jeho rizicích, prevenci nebo léčbě, zeptejte se svého lékaře.

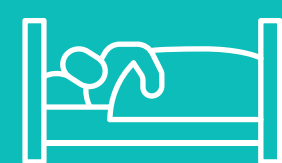
COVID-19

Onemocnění COVID-19 způsobuje virus SARS-CoV-2, který se šíří nejčastěji kapénkami při blízkém kontaktu. Tento virus se rychle mění, a proto i když jste v minulosti nemoc prodělali, vytvořená imunita Vás nemusí dlouhodobě chránit.

Proč se vyplatí onemocnění COVID-19 předcházet?

Onemocnění se může projevit jen mírnými příznaky vedoucími k absenci v **zaměstnání či škole**. Mezi obvyklé projevy patří horečka, kašel, únava, bolesti hlavy, bolesti svalů, bolest v krku, změny chuti a čichu či průjem.

Průběh onemocnění COVID-19 může být i závažný a vyžadovat hospitalizaci či vést k úmrtí. V roce 2023 bylo s COVID-19 **v nemocnici více než 20 000 osob a téměř 1200 osob zemřelo**.

Onemocnění COVID-19 může také vést ke **zhoršení Vašeho chronického onemocnění**, zvýšit **riziko bakteriální infekce** či může po hospitalizaci dojít k **poklesu soběstačnosti** starších osob.

Až každý 10. člověk

s COVID-19 může trpět příznaky "LONG COVID"

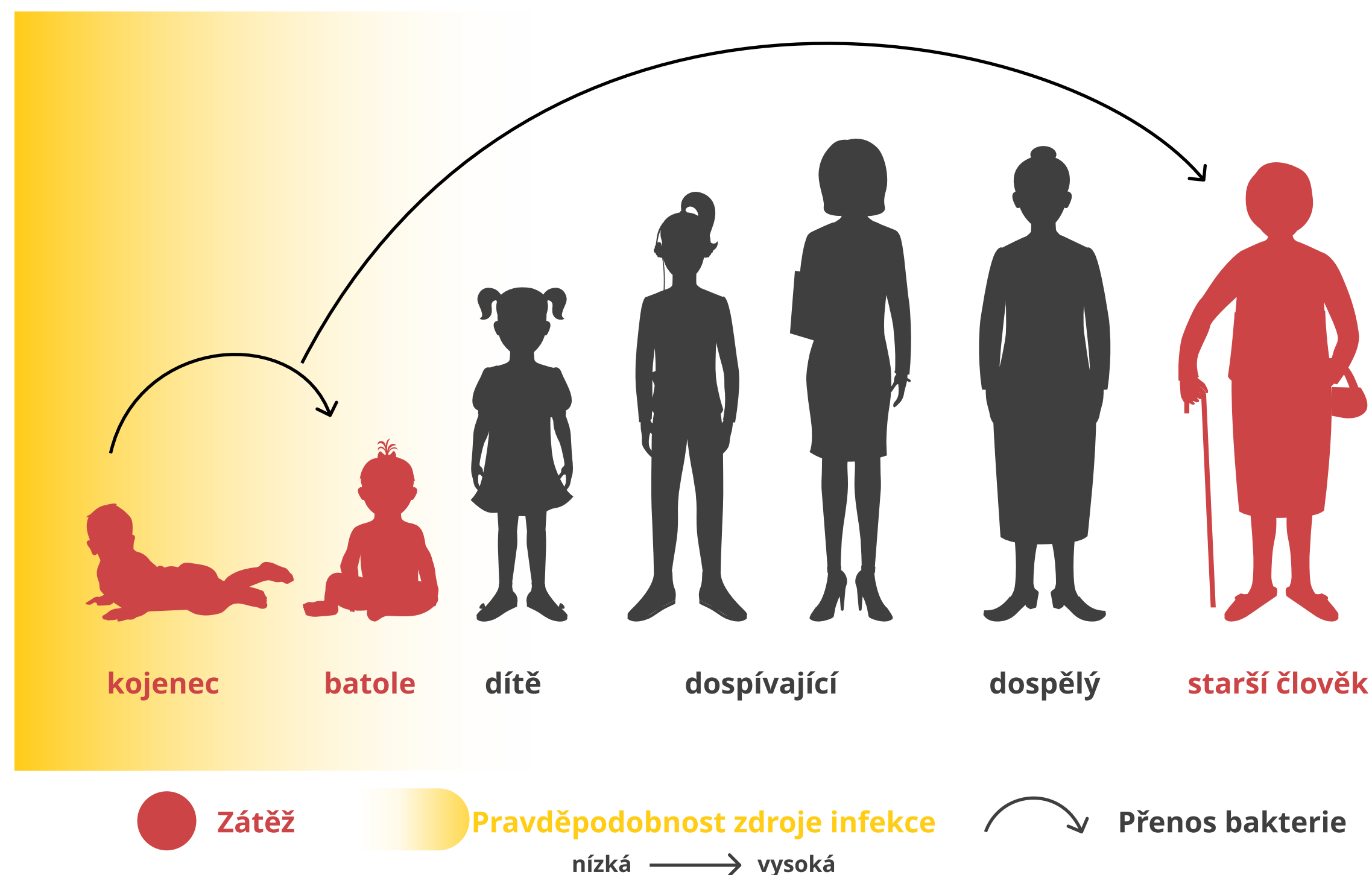
Po akutní fázi infekce se mohou objevit **dlouhodobé postcovidové potíže** (také známé jako „long covid“). Mohou se týkat každého, kdo se nakazil virem SARS-CoV-2, i když měl mírné příznaky. **Příznaky mohou být velmi různorodé** (například úzkost, nespavost, únava, obtížné dýchání, bolesti hlavy, bušení srdce, vypadávání vlasů, zažívací obtíže či vznik cukrovky) a **mohou ovlivnit Vaše běžné každodenní činnosti**.

Pokud už u Vás k příznakům infekce dýchacích cest dojde, je vhodné se testovat antigenním testem, a pokud se onemocnění COVID-19 potvrdí, je vhodné kontaktovat svého lékaře a poradit se o možnostech léčby. **I když proti COVID-19 existuje léčba, i zde platí, že onemocnění je vhodnější předcházet.** Prevence přitom může být jak nespecifická (mýt si ruce, nedotýkat se rukama obličeje, zakrývat nos a ústa při kýchání apod.), tak specifická (např. očkování).

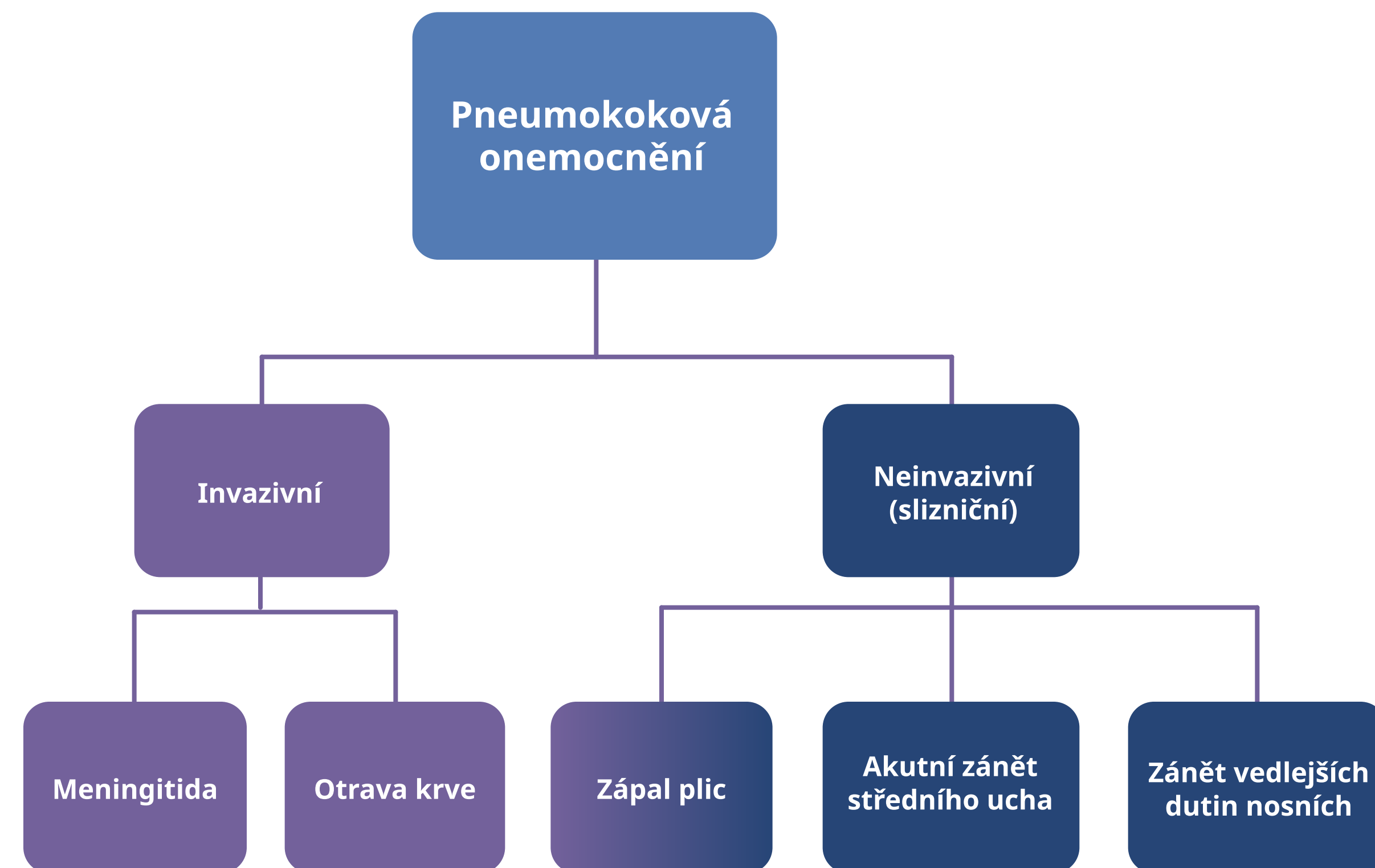
Pokud chcete vědět více informací o onemocnění, jeho rizicích, prevenci nebo léčbě, zeptejte se svého lékaře.

Pneumokokové infekce

Pneumokokové infekce jsou infekce bakteriálního původu, konkrétně se jedná o onemocnění vyvolané **bakterií *Streptococcus pneumoniae*, neboli pneumokokem**. V současné době je popsáno více než 100 tzv. sérotypů tohoto patogenu (100. sérotyp popsán v roce 2020), které se ale nevyskytují ve stejné míře. Pneumokok se přenáší z člověka na člověka **kapénkovou infekcí** (např. při mluvení, kašláním, kýcháním). K přenosu nemusí docházet pouze od nemocné osoby, ale **i od tzv. bezpříznakového nosiče**, takže období nakažlivosti může být dlouhé. Takovými nosiči jsou jak dospělé osoby, tak ale především malé děti, které jsou nosiči až v 60 % případů.

Pneumokoková onemocnění můžeme rozdělit na **neinvazivní neboli slizniční** (typicky spíše méně závažná onemocnění, jako je akutní zánět středního ucha, zánět vedlejších dutin nosních, případně ale i některé zápal plic). Druhou skupinou jsou tzv. **invazivní pneumokoková onemocnění (IPO)**, což jsou stavy, kdy se bakterie dostane do míst, která jsou v těle za normálních okolností sterilní – tedy například do krve. Mezi taková onemocnění se může řadit pneumokokový zápal plic, dále pak otrava krve či pneumokokový zánět mozkových blan (meningitida).

IPO patří mezi hlavní příčiny nemocnosti a úmrtnosti na infekční onemocnění v Evropě i ve světě. Nejvyšší výskyt IPO je zaznamenáván u malých dětí a starších osob. V České republice bylo v roce 2022 zaznamenáno 472 případů IPO, k úmrtí z důvodu IPO došlo v 83 případech. Nejčastěji v České republice vyvolávají IPO sérotypy 3, 19A a 8.

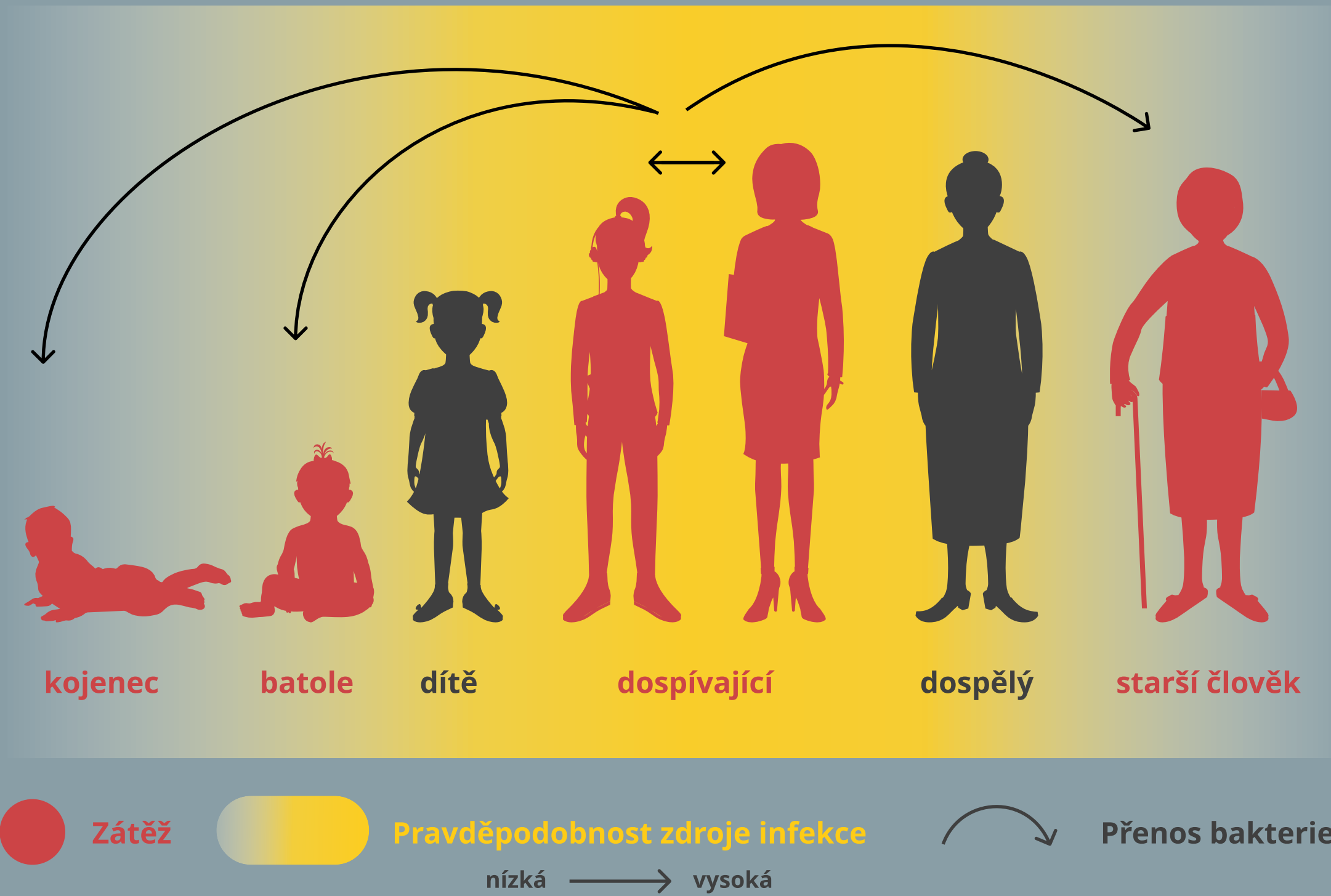
V předcházení pneumokokových onemocnění, invazivních i neinvazivních, nám může pomoci prevence, která je nespecifická (mýt si ruce, nedotýkat se rukama obličeje, zakrývat si nos a ústa při kýchání apod.) nebo specifická (očkování).

IPO = invazivní pneumokokové onemocnění

Pokud chcete vědět více informací o onemocnění, jeho rizicích, prevenci nebo léčbě, zeptejte se svého lékaře.

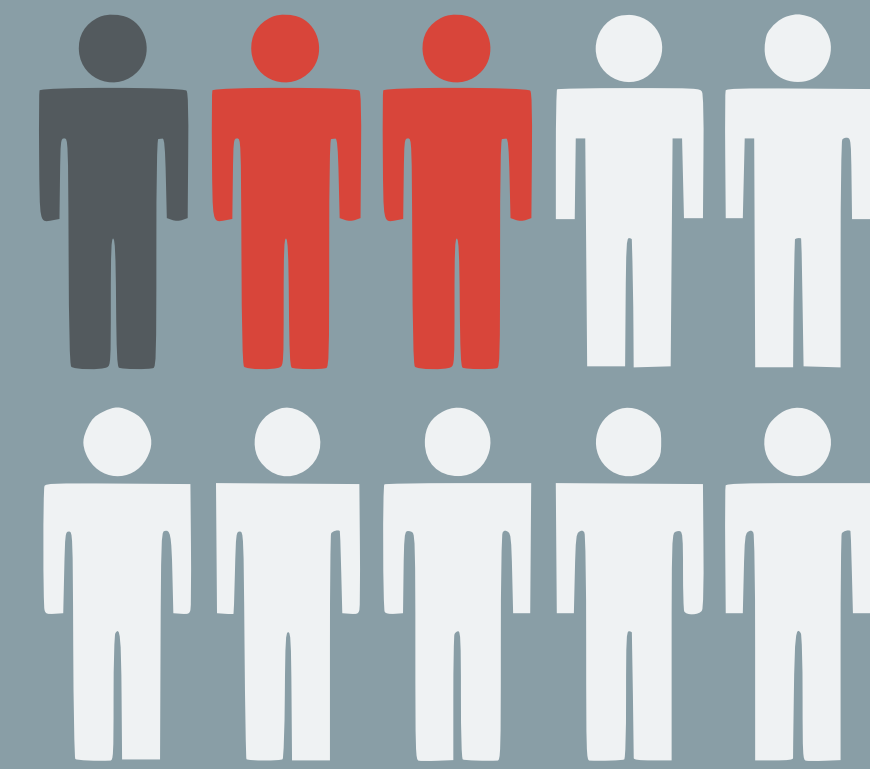
Meningokokové infekce

Meningokokové infekce patří mezi **nejrychleji probíhající, závažná bakteriální onemocnění**. Jsou způsobována bakterií *Neisseria meningitidis*, která se dělí do 13 séro skupin. **Onemocnění vyvolávají především séro skupiny A, B, C, W a Y.** Meningokokové infekce se šíří **kapénkovou cestou** při blízkém a dlouhodobějším kontaktu s nemocným nebo bezpříznakovým nosičem, kterých může být ve skupině kolem 19 let až 24 %.

Nejčastěji se onemocnění projevuje jako **zánět mozkových blan** (meningitida) nebo **otrava krve** (seps). Infekce probíhá často **velmi prudce** a až **polovina úmrtí nastává v prvních 24 hodinách** od začátku potíží. Onemocnět může kdokoli, nejvíce jsou však ohroženy **děti od narození do 4 let a dospívající ve věku 15–19 let**.

Meningokokové infekce jsou velmi obávané, jelikož až **1 z 10 pacientů zemře a až 2 z 10 pacientů končí s trvalými následky**, jako jsou například amputace končetin, zjizvení kůže, poruchy zraku nebo sluchu a mentální retardace.

až **10 %**

pacientů, kteří onemocněli **IMO, ZEMŘE** i přes rychle zahájenou léčbu.

až **20 %**

pacientů má dlouhodobé následky.

IMO = invazivní meningokokové onemocnění

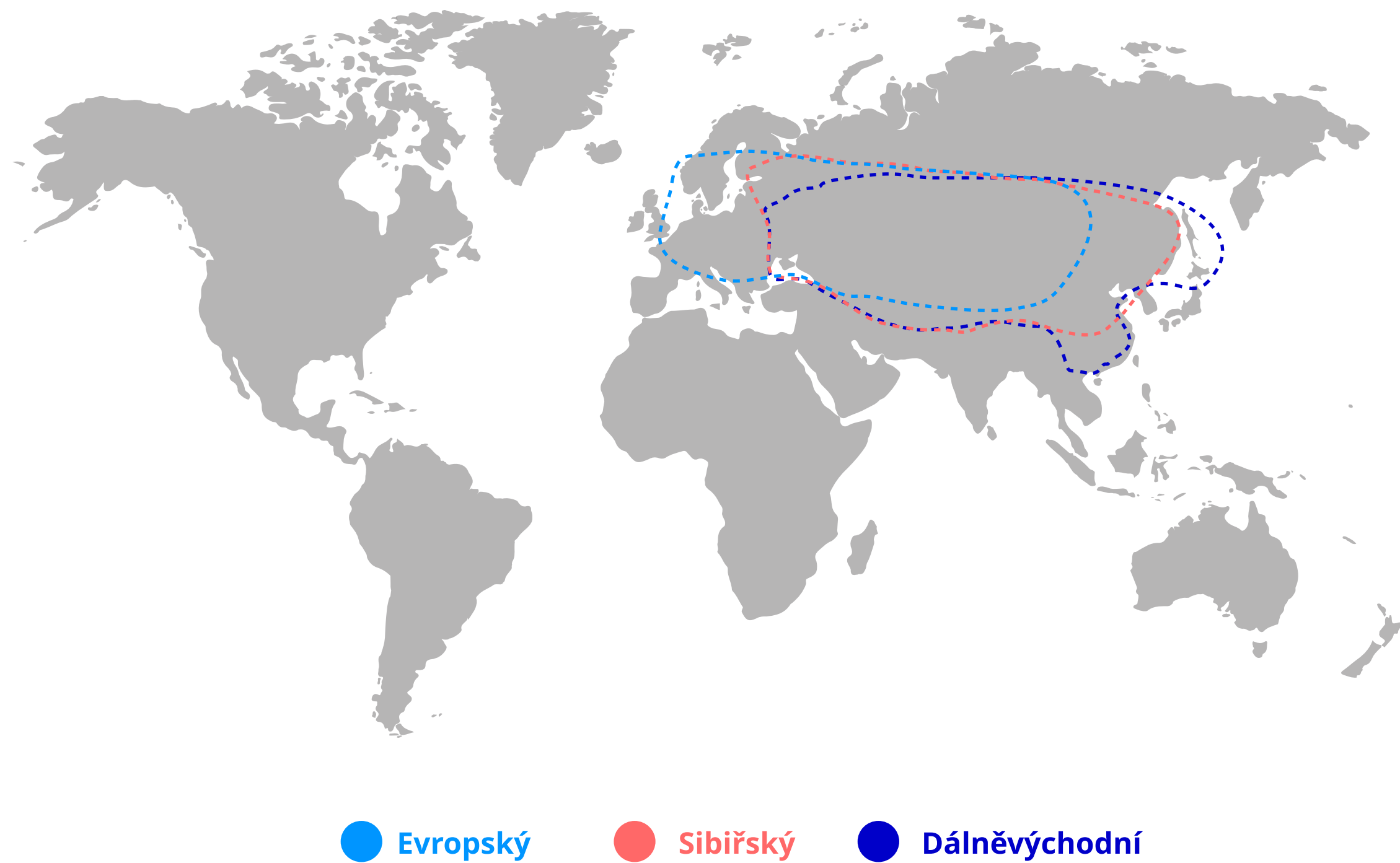
Léčba meningokokových infekcí spočívá v **rychlém podání antibiotik**, případně dalších podpůrných prostředků a monitoraci životních funkcí. **I přes včasné zahájenou léčbu může být toto onemocnění fatální. Důležitá je i prevence**, která může být nespecifická (necestovat do rizikových oblastí, nekouřit, omezit návštěvy hromadných akcí apod.) nebo specifická (očkování).

Pokud chcete vědět více informací o onemocnění, jeho rizicích, prevenci nebo léčbě, zeptejte se svého lékaře.

Klíšťová encefalitida

Klíšťová encefalitida (KE) je způsobena virem, který patří do čeledi *Flaviviridae*.

Existují tři subtypy tohoto viru: evropský, sibiřský a dálněvýchodní.

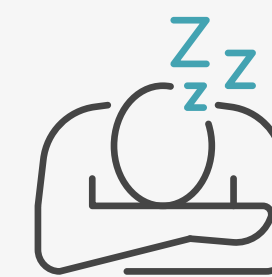
Většina infekcí tímto virem je způsobena **infikovanými klíšťaty**, která často zůstávají pevně přichycena k pokožce po několik dní. K infekci může také dojít **konzumací nepasterizovaného mléka** od infikovaných koz, ovcí nebo krav. Sezóna onemocnění je **nejvyšší během teplejších měsíců** s tím, že může začínat již v březnu s trváním do listopadu. **KE způsobuje virové infekce centrálního nervového systému.**

Infekce může probíhat **v různých stupních závažnosti** od lehkých, bezpříznakových forem až po formy těžké, které často zahrnují **infekci mozku (encefalitida) a centrálního nervového systému**. Inkubační doba od přisátí klíštěte do prvních příznaků je obvykle 7 až 14 dní, s rozpětím 4–28 dnů. Obvykle onemocnění probíhá dvofázově. Počáteční příznaky jsou podobné chřipce a mohou zahrnovat **horečku, bolest hlavy, bolest svalů, zvracení a slabost**. O několik dní později se mohou vyvinout těžké příznaky **včetně zmatenosti, ztráty koordinace, potíží s mluvením, slabosti končetin, křečí, obrny obličejových nervů nebo končetin**. Častější je postižení horních končetin. Onemocnění může progredovat až k **selhání důležitých center v prodloužené míše**.

První fáze:

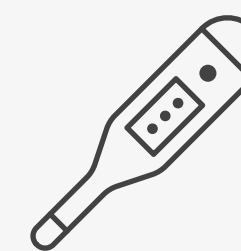
Bolest svalů

Únava

Bolest hlavy

Zvýšená teplota

Druhá fáze:

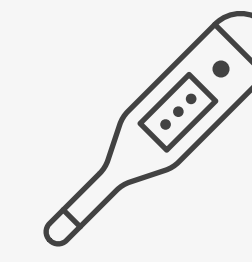
Dezorientace

Omezená hybnost končetin

Zvracení

Vysoké horečky

Dlouhodobé následky:

Neschopnost koncentrace

Špatná koordinace

Svalová slabost, paralýza

Dočasná i dlouhodobá ztráta paměti

Česká republika je považována za jednu ze zemí s nejvyšší incidencí KE v Evropě. Je tedy endemickou zemí a ročně je zde hlášeno 500–1000 případů KE. **Riziko nákazy je plošné pro celé území ČR.**

V současné době neexistuje žádná specifická léčba KE. Významnou roli představuje prevence, která může být nespecifická (používat repelenty, nosit světlé oblečení s dlouhými nohavicemi a rukávy, prohlédnout se po návratu z přírody a případně bezprostředně odstranit klíště apod.) nebo specifická (očkování).

KE = klíšťová encefalitida

Pokud chcete vědět více informací o onemocnění, jeho rizicích, prevenci nebo léčbě, zeptejte se svého lékaře.

www.mujiivotsnemoci.cz

Pfizer, spol. s r.o.
Stroupežnického 3191/17,
150 00 Praha 5 – Smíchov
www.pfizer.cz

PP-A1G-CZE-0085